

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทย ด้วยตัวแบบการถดถอยลอจิสติกทวิภาค

Factors Influencing the Decision of Migration to Southern Region of the Population in Thailand through a Binary Logistic Regression Model

กมลทิพย์ จันทรธมณี¹

มณีนรุตน์ รติเลิศกุล¹

พรทิศา ทิวทัศน์^{1*}

หน่วยวิจัยสถิติและการประยุกต์ สาขาวิทยาศาสตร์การคำนวณ
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่¹

*email: phontita.t@psu.ac.th

Kamonthip Janmanee¹

Maneerat Ratilertkul¹

Phontita Thiuthad¹

Statistics and Applications Research Unit, Division of Computational Science,
Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus¹

Received: April 4, 2023, Revised: June 25, 2023, Accepted: July 11, 2023

บทคัดย่อ

การย้ายถิ่น เป็นการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยของประชากร ซึ่งกระทบต่อโครงสร้างทางประชากรที่เกิดจากความแปรผันของขนาดประชากรในแต่ละพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ โดยในปี พ.ศ. 2564 ภาคใต้ของประเทศไทยมีอัตราการย้ายถิ่นสูงสุดถึงร้อยละ 1.2 ของจำนวนประชากรทั้งหมด งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทยและสร้างตัวแบบทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้โดยใช้ข้อมูลตัวอย่าง 1,258 ตัวอย่าง ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน เขตปกครอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าในครัวเรือน ภูมิลำเนา รายได้ต่อเดือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า โดยใช้การทดสอบไคกำลังสอง เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการย้ายถิ่นและวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกทวิภาค เพื่อหาตัวแบบทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลด้วยการทดสอบไคกำลังสอง พบว่า อายุ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน เขตปกครอง ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน รายได้ที่ได้รับต่อเดือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรอย่างมีนัยสำคัญ และผลการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก พบว่า ตัวแบบทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้สามารถพยากรณ์การย้ายและไม่ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรได้ถูกต้องร้อยละ 66.5 นอกจากนี้ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นว่า ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่ไม่ประกอบอาชีพ และไม่มีรายได้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมปัญหาดังกล่าวได้

คำสำคัญ: การย้ายถิ่น ภาคใต้ การทดสอบไคกำลังสอง การวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกทวิภาค

Abstract

Migration involves the relocation of individuals' residences, which affects the demographic structure due to variations in population size across different areas, potentially leading to various problems. In 2021, the southern region of Thailand experienced the highest migration rate, reaching 1.2% of the total population. This research aimed to study the personal factors influencing migration to the southern region of Thailand and to develop a model predicting the probability of migration to this area. The study used a sample of 1,258 individuals and examined factors affecting the migration such as gender, age, marital status, education level, occupation, current province of residence, administrative district, household size, relationship to the household head, hometown, monthly income, and primary reason for migration. The chi-squared test was employed to examine the relationship between these factors and migration, and binary logistic regression analysis was conducted to develop a model predicting migration probability in the southern region. The analysis of personal factors using the chi-squared test revealed that factors of age, current province of residence, administrative district, relationship to the household head, monthly income, and primary reason for migration significantly correlate with migration to the southern region. The logistic regression analysis indicates that the prediction model could accurately forecast migration to the southern region 66.5% of the time. Furthermore, the study found that most migrants were unemployed and had no income, suggesting that relevant agencies could use this information to manage, assist, and address these issues effectively.

Keywords: Migration; South; Chi-Squared Test; Binary Logistic Regression Analysis

บทนำ

การย้ายถิ่น (Migration) เป็นปรากฏการณ์ทั้งในทางประชากรและทางสังคม ซึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายประชากรจากพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งไปสู่อีกพื้นที่หนึ่งที่สามารถเป็นได้ทั้งเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในทางประชากร ได้แก่ ขนาดและการกระจายตัวของประชากรอันเนื่องมาจากการย้ายถิ่นเข้าหรือออกไปยังพื้นที่ต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุเพศหรือลักษณะต่าง ๆ ทางประชากร อาทิ สถานภาพสมรส การศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะส่วนบุคคลที่เคลื่อนย้ายติดตามผู้ย้ายถิ่น ดังนั้นเมื่อมีการย้ายถิ่นเกิดขึ้น ลักษณะส่วนบุคคลเหล่านี้จึงอาจทำให้โครงสร้างทางประชากรในด้านต่าง ๆ แปรผันไปตามขนาดประชากรที่เพิ่มหรือลดจากการย้ายถิ่นทั้งในพื้นที่ต้นทาง และปลายทาง ตลอดจนผลกระทบด้านภาวะเจริญพันธุ์ ความเจ็บป่วยและการตาย (Rukumnuaykit, & Palakawong-na-ayudhya, 2019) ซึ่งถ้าขาดการบริหารจัดการที่ดี ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชากรทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ปัญหาความแออัดของที่อยู่อาศัย ปัญหาการจัดการขยะ ปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมและภาวะมลพิษ ปัญหาความไม่ปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านการให้บริการสาธารณสุข และการบริหารจัดการสาธารณูปโภคให้

เพียงพอต่อความต้องการของประชากร เป็นต้น ดังนั้นข้อมูลด้านการย้ายถิ่นของประชากรจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ

ข้อมูลการย้ายถิ่นของประชากร จากโครงการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากรในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2564 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ แสดงให้เห็นถึงจำนวนและทิศทางของการย้ายถิ่นตามลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ในช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า จากประชากรทั้งประเทศ 68.26 ล้านคน มีผู้ย้ายถิ่นจำนวนทั้งหมด 6.67 แสนคน (อัตราการย้ายถิ่นร้อยละ 1.0) (National Statistical Office, 2022)

$$\text{อัตราการย้ายถิ่น} = \frac{\text{จำนวนผู้ย้ายถิ่น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 100$$

โดยถ้าพิจารณาอัตราการย้ายถิ่นในแต่ละภูมิภาค พบว่า ภาคใต้มีอัตราการย้ายถิ่นสูงสุด คือ ร้อยละ 1.2 และกรุงเทพมหานคร มีอัตราการย้ายถิ่นต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 0.6 ซึ่งการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ส่งผลกระทบในหลายด้านทางเศรษฐกิจเป็นหนึ่งในด้านที่ได้รับผลกระทบ การเพิ่มพื้นที่ที่ใช้สำหรับการเกษตร ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ชาวนา ชาวสวน หรือนักท่องเที่ยว เป็นต้น ที่อาจส่งผลในเรื่องของการเพิ่มรายได้และการสร้างงานให้กับ

ประชากรในพื้นที่ด้วย ในด้านสังคม เรื่อง การย้ายถิ่นเข้ามาในพื้นที่ภาคใต้อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างประชากรและสังคม การเพิ่มประชากรอาจส่งผลให้เกิดความต้องการใช้บริการสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่สามารถรองรับประชากรที่เพิ่มขึ้นได้ การเพิ่มประชากรอาจส่งผลให้เกิดการแข่งขันในการใช้ทรัพยากรสังคม เช่น ที่ดิน ทรัพยากรน้ำ หรืองานจ้างเพิ่มขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ การย้ายถิ่นยังส่งผลให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมในชุมชนใหม่ที่ย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยในด้านสิ่งแวดล้อม การย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้อาจส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มประชากรอาจมีผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรน้ำประปาพลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นไปได้ว่าการย้ายถิ่นอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและอุณหภูมิในพื้นที่ภาคใต้ด้วย (Jampaklay, Korinek, & Entwisle, 2007; Rukumnuaykit, & Palakawong-na-ayudhya, 2019)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้วางแผน ส่งเสริม พัฒนาพื้นที่ภาคใต้ให้ตอบสนองตามเหตุและผลการย้ายถิ่นของประชากร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่มีผลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทย
2. เพื่อหาตัวแบบทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรมีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทย
2. ตัวแบบทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทยมีความเหมาะสม

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวัดว่าการเคลื่อนย้ายหรือเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในแต่ละพื้นที่เข้าข่ายว่าเป็นการย้ายถิ่นหรือไม่ในบางครั้งการจำแนกประเภทการย้ายถิ่นยึดตามสาเหตุของการย้ายถิ่นทั้งนี้ในการพิจารณาว่า การย้ายถิ่นที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งของแต่ละบุคคลนั้นเกิดจากสาเหตุใดหรือมีเงื่อนไขใดที่เป็นปัจจัย ทฤษฎีที่ว่าด้วยการย้ายถิ่นเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น

(Rukumnuaykit, & Palakawong-na-ayudhya, 2018) ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นและปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ สามารถสรุปได้ดังนี้

Lee (1966) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการย้ายถิ่นไว้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยอย่างถาวรหรือกึ่งถาวร ซึ่งการย้ายถิ่นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตามทั้งในแง่ทิศทาง ขอบเขตระยะเวลาในการเคลื่อนย้ายต่างมีความเกี่ยวข้องกับจุดเริ่มต้นหรือพื้นที่ต้นทาง จุดหมายปลายทางหรือพื้นที่ปลายทาง และอุปสรรคต่าง ๆ ที่อยู่ระหว่างพื้นที่ต้นทางกับปลายทางโดยในแต่ละพื้นที่ได้มีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนในการผลักดันหรือดึงดูดในการย้ายถิ่นเข้าหรือออกในลักษณะที่แตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ Lee (1966) ได้พัฒนาแนวทางการพิจารณาการย้ายถิ่นเป็นปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด (Push-and-Pull Factors)

Lee รวบรวมปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ย้ายถิ่น และแบ่งปัจจัยดังกล่าวออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในท้องที่ต้นทาง ปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในท้องที่ปลายทาง อุปสรรคขัดขวางการย้ายถิ่น และปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่คิดจะย้ายถิ่น โดยจำแนกปัจจัยต่าง ๆ ในพื้นที่ต้นทางและปลายทางได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) ปัจจัยเชิงบวก (+) หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ดึงดูดให้บุคคลคนหนึ่งตัดสินใจคงอยู่ในถิ่นเดิม (Pulled Factors) หรือดึงดูดให้คนต่างถิ่นย้ายเข้ามาอยู่
- 2) ปัจจัยเชิงลบ (-) หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ผลักดันให้บุคคลคนหนึ่งได้ตัดสินใจย้ายออกไปจากถิ่นเดิม (Pushed Factors) หรือผลักดันให้คนอื่นย้ายออกนอกพื้นที่อยู่ในปัจจุบัน
- 3) สำหรับปัจจัยศูนย์ (0) หมายถึง ปัจจัยซึ่งไม่มีผลทั้งในทางบวกหรือลบต่อการตัดสินใจย้ายถิ่น

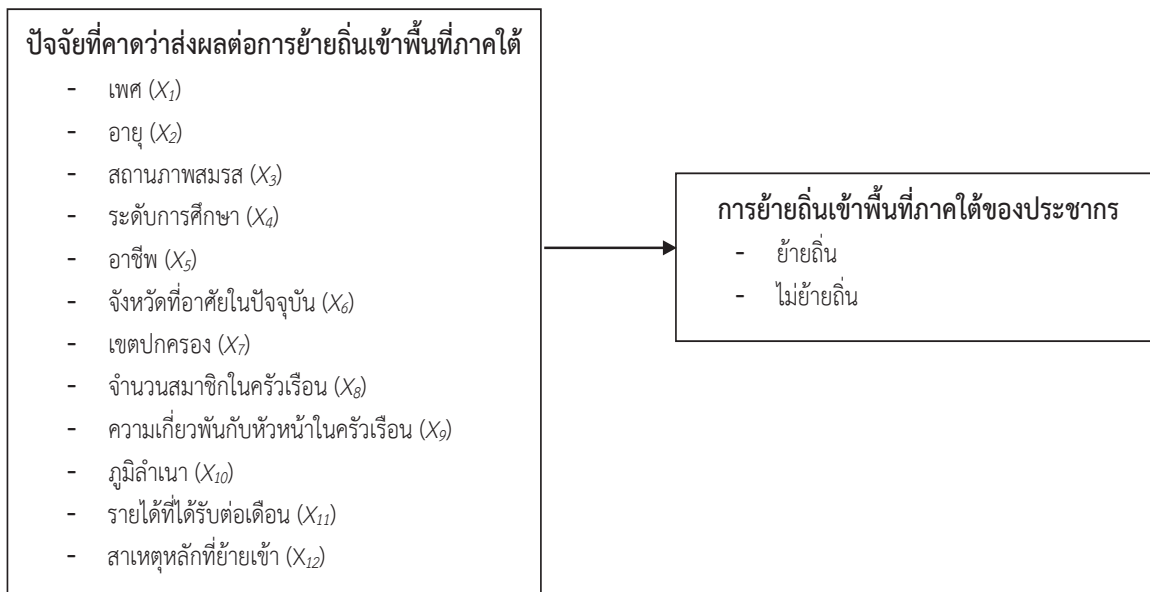
ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ย้ายถิ่นเป็นหลัก และได้ศึกษาการค้นพบของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวแปรการย้ายถิ่นดังนี้

Potisarattana, & Tresirichod (2020) พบว่าปัจจัยการย้ายถิ่นฐานมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการตัดสินใจย้ายถิ่นฐานเพื่อเกษียณอายุในต่างประเทศของผู้สูงอายุชาวออสเตรเลียที่ไม่เคยพักอาศัยระยะยาวและพักหรือเคยพักอาศัยระยะยาวในประเทศไทย โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์คือปัจจัยที่เป็นแรงดึงดูด ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ธรรมชาติที่สวยงาม สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย ความปลอดภัยในการอยู่อาศัยใกล้กับสถานที่ที่คุ้นเคยใกล้ชายหาดอยู่ และมีความคุ้นเคยในการใช้ชีวิตในประเทศไทย นอกจากนี้ยัง พบว่า การตัดสินใจย้ายถิ่นฐานในต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกซื้อหมู่บ้านเพื่อเกษียณอายุของผู้สูงอายุชาวออสเตรเลีย

Chathipa, & Chamaratana (2020) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นข้ามชาติของแรงงานเมียนมาในจังหวัดขอนแก่น โดยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลแรงงานเมียนมาส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวเคยทำงานในประเทศไทย สำหรับปัจจัยดึงดูดด้านเศรษฐกิจที่พิจารณาจากโอกาสที่จะได้งานทำในถิ่นปลายทางมีสูง โอกาสในการเลือกอาชีพที่ชอบในถิ่นปลายทาง และโอกาสที่จะสร้างความมั่นคงให้ตัวเองและครอบครัว ปัจจัยดึงดูดด้านการเมืองที่พิจารณาจากสภาพการทำงานในถิ่นปลายทาง และสภาพทางการเมืองในถิ่นปลายทาง รวมไปถึงปัจจัยดึงดูดด้านสังคม วัฒนธรรมที่พิจารณาจากความดึงดูดใจในด้านสภาพแวดล้อม และความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตในถิ่นปลายทาง และโอกาสในการติดตามคนในครอบครัว ส่วนผลการตัดสินใจย้ายถิ่นกลับเมียนมาและการตัดสินใจทำงานต่อในประเทศไทย พบว่า แรงงานเมียนมาส่วนใหญ่มีการวางแผนที่จะย้ายกลับไปทำงานที่ประเทศของตนภายใน 3-4 ปี (ร้อยละ 42.8) ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่วางแผนว่าจะกลับหลังทำงานในประเทศไทย 5 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 40.3)

Saxena, & Mohamed (2019) พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของการย้ายถิ่นในประเทศโซมาเลียครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในชนบทมีแนวโน้มที่จะย้ายถิ่นฐานมากกว่าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเมือง หัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีพื้นฐานการศึกษามีแนวโน้มย้ายถิ่นมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษา นอกจากนี้ พบว่า เพศและความเป็นเจ้าของที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นมีการใช้การถดถอยลอจิสติก ผู้วิจัยได้นำมาใช้เพื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร ให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์และได้สรุปกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษารุ่นนี้ (รูปที่ 1) ซึ่งมีตัวแปรอิสระหรือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ย้ายถิ่นที่คาดว่า ส่งผลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร 12 ตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน เขตปกครอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าในครัวเรือน ภูมิลำเนา รายได้ที่ได้รับต่อเดือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ได้รับการอนุเคราะห์ข้อมูลจากโครงการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. 2564 สำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติในเดือนตุลาคม พุทธศักราช และธันวาคม พ.ศ. 2564 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน และลักษณะต่าง ๆ ของประชากร ข้อมูลสำคัญที่ได้นำมาวิเคราะห์ เช่น อายุ เพศ ภูมิลำเนา

ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ที่ได้รับต่อเดือน จำนวนผู้ย้ายถิ่น สาเหตุของการย้ายถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ย้ายถิ่นหมายถึง ผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในช่วงระยะเวลาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปีที่ผ่านมา และผู้ไม่ย้ายถิ่น หมายถึง ผู้ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยนานกว่า 1 ปี โดยพิจารณาเฉพาะการย้ายในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย โดยหลังจากจัดการข้อมูลแล้วได้ข้อมูลตัวอย่างเป็น จำนวน 1,258 ตัวอย่าง

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จัดกลุ่มตัวแปรอิสระ เพื่อหาความถี่และร้อยละสำหรับบรรยายลักษณะด้านประชากรด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และพิจารณาปัจจัยเดียวกับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Squared Test) (ตารางที่ 1) และใช้การวิเคราะห์

การถดถอยลอจิสติกทวิภาค (Binary Logistic Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่มาในภาคใต้และทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรด้วยการเลือกตัวแปรเข้าด้วยวิธี Enter โดยจัดกลุ่มข้อมูลที่เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ และมีตัวแปรเชิงปริมาณ คือ ตัวแปรอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้ที่ได้รับต่อเดือน

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Squared Test)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร พ.ศ. 2564

ตัวแปรอิสระ	จำนวน ตัวอย่าง	การย้ายถิ่น		χ^2	p-value
		ไม่ย้ายถิ่น (ร้อยละ)	ย้ายถิ่น (ร้อยละ)		
เพศ				0.406	0.524
ชาย	589	332 (46.0)	257 (47.9)		
หญิง	669	389 (54.0)	280 (52.1)		
ช่วงอายุ				15.871	0.001
วัยเด็ก 0 – 14 ปี	218	104 (14.4)	114 (21.2)		
เยาวชน 15 – 24 ปี	377	211 (29.3)	166 (30.9)		
ผู้ใหญ่ 25 – 59 ปี	584	365 (50.6)	219 (40.8)		
ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	79	41 (5.7)	38 (7.1)		
สถานภาพสมรส				3.790	0.150
โสด	669	371 (51.5)	298 (55.5)		
สมรส	495	300 (41.6)	195 (36.3)		
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	94	50 (6.9)	44 (8.2)		
ระดับการศึกษา				2.721	0.437
ระดับต่ำประถมศึกษา	326	176 (24.4)	150 (27.9)		
ระดับประถมศึกษา	188	105 (14.6)	83 (15.5)		
ระดับมัธยมศึกษา	552	328 (45.5)	224 (41.7)		
ระดับอุดมศึกษา	192	112 (15.5)	80 (14.9)		
อาชีพ				9.404	0.094
ไม่ประกอบอาชีพ	677	371 (51.5)	306 (57.0)		
ผู้จัดการ ข้าราชการ และผู้บัญญัติ กฎหมาย	40	30 (4.2)	10 (1.9)		
เจ้าหน้าที่เทคนิค ผู้ประกอบวิชาชีพพื้นฐาน และด้านต่าง ๆ	221	136 (18.9)	85 (15.8)		
พนักงานบริการ และพนักงานขาย	153	90 (12.5)	63 (11.7)		
ผู้ปฏิบัติงานด้านฝีมือ	142	78 (10.8)	64 (11.9)		
ผู้ปฏิบัติงานด้านเครื่องจักร	25	16 (2.2)	9 (1.7)		
จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน				57.169	0.000
นครศรีธรรมราช	139	77 (10.7)	62 (11.5)		
กระบี่	149	65 (9.0)	84 (15.6)		
พังงา	70	33 (4.6)	37 (6.9)		
ภูเก็ต	120	79 (11.0)	41 (7.6)		
สุราษฎร์ธานี	54	35 (4.9)	19 (3.5)		
ระนอง	106	62 (8.6)	44 (8.2)		
ชุมพร	111	65 (9.0)	46 (8.6)		
สงขลา	89	62 (8.6)	27 (5.0)		
สตูล	101	55 (7.6)	46 (8.6)		
ตรัง	64	24 (3.3)	40 (7.4)		
พัทลุง	30	16 (2.2)	14 (2.6)		
ปัตตานี	100	71 (9.8)	29 (5.4)		
ยะลา	84	61 (8.5)	23 (4.3)		
นราธิวาส	41	16 (2.2)	25 (4.7)		

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร พ.ศ. 2564 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	จำนวน ตัวอย่าง	การย้ายถิ่น		χ^2	p-value
		ไม่ย้ายถิ่น (ร้อยละ)	ย้ายถิ่น (ร้อยละ)		
เขตปกครอง ในเขตเทศบาล	852	507 (70.3)	345 (64.2)	5.193	0.023
นอกเขตเทศบาล	406	214 (29.7)	192 (35.8)		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				4.577	0.101
น้อยกว่า 3 คน	643	371 (51.5)	272 (50.7)		
3 -5 คน	496	272 (37.7)	224 (41.7)		
มากกว่า 5 คน	119	78 (10.8)	41 (7.6)		
ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน				40.867	0.000
หัวหน้าครัวเรือน	419	277 (38.4)	142 (26.4)		
ภรรยา/สามี	181	121 (16.8)	60 (11.2)		
บุตร	483	229 (31.8)	254 (47.3)		
พ่อ/แม่/ญาติพี่น้อง อื่น ๆ	118 57	61 (8.5) 33 (4.6)	57 (10.6) 24 (4.5)		
ภูมิลำเนา				10.677	0.058
กรุงเทพมหานคร	16	7 (1.0)	9 (1.7)		
ภาคกลาง	36	20 (2.8)	16 (3.0)		
ภาคเหนือ	23	15 (2.1)	8 (1.5)		
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	35	20 (2.8)	15 (2.8)		
ภาคใต้	1044	585 (81.1)	459 (85.5)		
ต่างประเทศ	104	74 (10.3)	30 (5.6)		
รายได้ที่ได้รับต่อเดือน				18.015	0.000
ไม่มีรายได้	677	371 (51.5)	306 (57.0)		
1-10,000 บาท	283	148 (20.5)	135 (25.1)		
10,000 บาทขึ้นไป	298	202 (28.0)	96 (17.9)		
สาเหตุหลักที่ย้ายเข้า				99.181	0.000
ด้านการงาน	352	236 (32.7)	116 (21.6)		
ด้านการศึกษา	149	120 (16.6)	29 (5.4)		
กลับภูมิลำเนา	119	50 (6.9)	69 (12.8)		
ด้านครอบครัว	356	201 (27.9)	155 (28.9)		
ย้ายที่อยู่อาศัย	209	95 (13.2)	114 (21.2)		
อื่น ๆ	73	19 (2.6)	54 (10.1)		
รวม (แต่ละตัวแปร)	1258	721 (100)	537 (100)		

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ทั้งที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น มีจำนวน 721 และ 537 คน (ร้อยละ 57.3 และ 42.7) ตามลำดับ ซึ่งเพศหญิงมีการย้ายถิ่นมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 389 และ 280 คน (ร้อยละ 54.0 และ 52.1) ตามลำดับ คนที่มีอายุอยู่ในช่วง 25 – 59 ปี จัดอยู่ในกลุ่มผู้ใหญ่หรือวัยทำงานมีการย้ายถิ่นมากที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงวัยอื่น ๆ โดยคนกลุ่มนี้เป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 365 และ 219 คน (ร้อยละ 50.6 และ 40.8) ตามลำดับ คนที่มีสถานภาพโสดมีการย้ายถิ่นมากที่สุดโดยคนโสดที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 371 และ 298 คน (ร้อยละ 51.5

และ 55.5) ตามลำดับ คนที่มีวุฒิการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีการย้ายถิ่นมากที่สุด เป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 328 และ 224 คน (ร้อยละ 45.5 และ 41.7) ตามลำดับ คนที่ไม่ประกอบอาชีพมีการย้ายถิ่นมากที่สุด โดยเป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 371 และ 306 คน (ร้อยละ 51.5 และ 57.0) ตามลำดับ จังหวัดกระบี่มีการย้ายถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยมากที่สุด โดยเป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 65 และ 84 คน (ร้อยละ 9.0 และ 15.6) ตามลำดับ คนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีการย้ายถิ่นมากกว่านอกเขตเทศบาล โดยเป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 507 และ

345 คน (ร้อยละ 70.3 และ 64.2) ตามลำดับ คนที่มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า 3 คนในครัวเรือนมีการย้ายถิ่นมากที่สุด โดยเป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 371 และ 272 คน (ร้อยละ 51.5 และ 50.7) ตามลำดับ คนที่มีความเกี่ยวพันเป็นบุตรกับหัวหน้าครัวเรือนมีการย้ายถิ่นมากที่สุด โดยเป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 229 และ 254 คน (ร้อยละ 31.8 และ 47.3) ตามลำดับ คนที่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้มีการย้ายถิ่นมากที่สุด โดยเป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 585 และ 459 คน (ร้อยละ 81.1 และ 85.5) ตามลำดับ คนที่ไม่มีรายได้ต่อเดือนมีการย้ายถิ่นมากที่สุด โดยคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 371 และ 306 คน (ร้อยละ 51.5 และ 57.0) ตามลำดับ และคนที่มิสาเหตุการย้ายด้านครอบครัวมีการย้ายถิ่นมากที่สุด โดยเป็นคนที่ไม่ย้ายถิ่นและย้ายถิ่น จำนวน 201 และ 155 คน (ร้อยละ 27.9 และ 28.9) ตามลำดับ

ปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร พ.ศ. 2564 คือ อายุ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน เขตปกครอง ความเกี่ยวพันกับหัวหน้าครัวเรือน รายได้ที่ได้รับต่อเดือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า โดยมีค่าสถิติ χ^2 เท่ากับ 15.871, 57.169, 5.193, 40.867, 18.015 และ 99.181 ตามลำดับ ซึ่งมีค่า p-value น้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0 : ปัจจัยที่พิจารณาไม่ส่งผลกับการย้ายถิ่น) และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร คือ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และภูมิลำเนา มีค่าสถิติ χ^2 เท่ากับ 0.406, 3.790, 2.721, 9.404, 4.577 และ 10.677 ตามลำดับ ซึ่งค่า p-value มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก

การวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก (Logistic Regression Analysis) สำหรับศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสการย้ายถิ่นและทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร เขียนเป็นสมการแสดงความน่าจะเป็นหรือโอกาสของการย้ายถิ่นได้ดังนี้

$$\text{Prob(การย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร)} = \frac{1}{1+e^{-Z}} \text{ โดยที่ } Z = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_{12} X_{12} \text{ คือ}$$

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระตัวที่ i จากผลการเลือกตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปร โดยในที่นี้เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายได้ที่ได้รับต่อเดือน นำเข้าตัวแบบถดถอยลอจิสติกด้วยวิธี Enter พบว่า มีตัวแปรอิสระเพียง 5 ตัว จาก 12 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรปี

พ.ศ. 2564 (มีค่า p-value < .05) ทั้งนี้ประกอบไปด้วยตัวแปรอายุ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความเกี่ยวพันกับหัวหน้าครัวเรือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า ต่อไปนี้จะเป็นการแสดงผลการวิเคราะห์การเลือกตัวแปรอิสระเข้าตัวแบบด้วยวิธี Enter แต่สนใจเฉพาะตัวแปรอิสระ 5 ตัวที่มีผลต่อโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร โดยตรวจสอบความเหมาะสมของสมการถดถอยลอจิสติก ได้ดังนี้

1. พิจารณาค่าความเป็นไปได้ (Likelihood Value) โดยใช้การทดสอบ Omnibus Test ซึ่งเป็นการทดสอบว่ามีตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ ดังนี้
สมมติฐานการทดสอบ

$H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_5 = 0$ หรือตัวแปรอิสระทุกตัวไม่ส่งผลต่อโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร

$H_1 : \beta_i \neq 0$ มีอย่างน้อย 1 ค่า โดยที่ $i = 1, 2, \dots, 5$ หรือมีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวส่งผลต่อโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร

พบว่า ผลการทดสอบค่าสถิติไคกำลังสองของการทดสอบ Omnibus มีค่าเท่ากับ 184.125 และมีค่า p-value เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ จึงสามารถสรุปได้ว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร

2. พิจารณาความเหมาะสมของตัวแบบ ด้วยการทดสอบ Hosmer, & Lemeshow (1980) ดังนี้
สมมติฐานการทดสอบ

H_0 : ตัวแบบมีความเหมาะสม

H_1 : ตัวแบบไม่มีความเหมาะสม

ในการทดสอบหากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือยอมรับ H_0 แสดงว่า ตัวแบบมีความเหมาะสม ผลการทดสอบ พบว่า มีค่าสถิติไคกำลังสองเท่ากับ 7.523 และ p-value เท่ากับ .481 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานหลักหรือกล่าวได้ว่า ตัวแบบมีความเหมาะสมในการทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร

3. คุณภาพของตัวแบบทำนายลอจิสติก

ใช้สถิติทดสอบ Nagelkerke R^2 เป็นตัวพิจารณาความสอดคล้องของตัวแปรทำนายและตัวแปรตาม หรือร้อยละที่สามารถใช้อธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม โดยจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 เสมอ (Vanichbancha, 2008) จากการทดสอบ พบว่า สถิติ Nagelkerke R^2 มีค่าเท่ากับ 0.183 นั้นอาจหมายถึง ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว คือ อายุ จังหวัดที่อาศัย อยู่ในปัจจุบัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความเกี่ยวพันกับหัวหน้าครัวเรือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้ามา อธิบายโอกาสของการย้ายถิ่นได้ร้อยละ 18.3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของการทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร

Observed Migration	Predicted Migration		Percentage Correct
	Non-Migration	Migration	
Non-migration	556	165	77.1
Migration	257	280	52.1
Overall Percentage			66.5

จากตารางที่ 2 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอย
ลอจิสติกที่ทำให้การพยากรณ์นี้ถูกต้องร้อยละ 66.5 โดยใน
กลุ่มของประชากรจะไม่มีมีการย้ายถิ่น พยากรณ์ถูกต้อง

ร้อยละ 77.1 ในขณะที่ประชากรมีการย้ายถิ่น การ
พยากรณ์ถูกต้องร้อยละ 52.1 **หมายเหตุ:** Overall
Percentage = $((556 + 280)/1258) \times 100 = 66.5\%$

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร พ.ศ. 2564

Variable	B	S.E.	Wald	df	Sig.	EXP(B)	95 % C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
อายุ	-0.015	0.005	8.933	1	0.003	0.985	0.976	0.995
จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน								
นครศรีธรรมราช (Reference)			38.774	13	0.000			
กระบี่	0.528	0.259	4.153	1	0.042	1.696	1.020	2.818
พังงา	0.231	0.315	0.535	1	0.464	1.259	0.679	2.337
ภูเก็ต	-0.508	0.283	3.216	1	0.073	0.601	0.345	1.048
สุราษฎร์ธานี	-0.250	0.362	0.476	1	0.490	0.779	0.384	1.583
ระนอง	-0.119	0.282	0.178	1	0.673	0.888	0.510	1.544
ชุมพร	-0.111	0.281	0.155	1	0.694	0.895	0.516	1.554
สงขลา	-0.076	0.333	0.053	1	0.819	0.926	0.482	1.780
สตูล	-0.171	0.280	0.374	1	0.541	0.843	0.487	1.458
ตรัง	0.446	0.330	1.829	1	0.176	1.562	0.818	2.979
พัทลุง	-0.116	0.424	0.075	1	0.784	0.891	0.388	2.042
ปัตตานี	-0.745	0.302	6.097	1	0.014	0.475	0.263	0.858
ยะลา	-0.639	0.324	3.880	1	0.049	0.528	0.280	0.997
นราธิวาส	0.573	0.386	2.200	1	0.138	1.773	0.832	3.780
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-0.095	0.032	8.886	1	0.003	0.910	0.855	0.968
ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครัวเรือน								
หัวหน้าครัวเรือน (Reference)			14.275	4	0.006			
ภรรยา/สามี	-0.165	0.217	0.578	1	0.447	0.848	0.554	1.298
บุตร	0.253	0.221	1.305	1	0.253	1.287	0.835	1.985
พ่อ/แม่/ญาติพี่น้อง	0.543	0.249	4.741	1	0.029	1.721	1.056	2.806
อื่น ๆ	0.865	0.323	7.176	1	0.007	2.376	1.261	4.475
สาเหตุหลักที่ย้ายเข้า								
ด้านการงาน (Reference)			71.724	5	0.000			
ด้านการศึกษา	-1.186	0.275	18.587	1	0.000	0.306	0.178	0.524
กลับภูมิลำเนา	0.981	0.257	14.633	1	0.000	2.668	1.614	4.411
ด้านครอบครัว	0.309	0.207	2.243	1	0.134	1.363	0.909	2.042
ย้ายที่อยู่อาศัย	0.839	0.193	18.925	1	0.000	2.314	1.586	3.378
อื่น ๆ	1.580	0.327	23.290	1	0.000	4.853	2.555	9.217
Constant	0.003	0.318	0.000	1	0.992	1.003		

จากตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร พ.ศ. 2564 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ อายุ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความเกี่ยวพันกับหัวหน้าครัวเรือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้าและแสดงตัวแบบได้ดังนี้

$$Z = 0.003 - 0.015(\text{อายุ}) + 0.528(\text{กระบี่}) + 0.231(\text{พังงา}) - 0.508(\text{ภูเก็ต}) - 0.250(\text{สุราษฎร์ธานี}) - 0.119(\text{ระนอง}) - 0.111(\text{ชุมพร}) - 0.076(\text{สงขลา}) - 0.171(\text{สตูล}) + 0.446(\text{ตรัง}) - 0.116(\text{พัทลุง}) - 0.745(\text{ปัตตานี}) - 0.639(\text{ยะลา}) + 0.573(\text{นราธิวาส}) - 0.095(\text{จำนวนสมาชิกในครัวเรือน}) - 0.165(\text{ความเกี่ยวพัน: ภรรยา/สามี}) + 0.253(\text{ความเกี่ยวพัน: บุตร}) + 0.543(\text{ความเกี่ยวพัน: พ่อ/แม่/ญาติพี่น้อง}) + 0.865(\text{ความเกี่ยวพัน: อื่น ๆ}) - 1.186(\text{สาเหตุหลักที่ย้าย: ด้านการศึกษา}) + 0.981(\text{สาเหตุหลักที่ย้าย: กลับภูมิลำเนา}) + 0.309(\text{สาเหตุหลักที่ย้าย: ด้านครอบครัว}) + 0.839(\text{สาเหตุหลักที่ย้าย: ย้ายที่อยู่อาศัย}) + 1.580(\text{สาเหตุหลักที่ย้าย: อื่น ๆ})$$

หาก $\text{Prob}(\text{การย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร}) = \frac{1}{1+e^{-Z}} < 0.5$ สามารถสรุปได้ว่า บุคคลนั้นมีความน่าจะเป็นที่จะไม่ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ และ $\text{Prob}(\text{การย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร}) \geq 0.5$ จะสรุปว่า บุคคลนั้นมีความน่าจะเป็นที่จะย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ เช่น โอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรที่มีอายุ 25 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัดกระบี่ ในครัวเรือนมีสมาชิกจำนวน 1 คน โดยเป็นหัวหน้าครัวเรือน และมีสาเหตุหลักที่ย้ายเข้าทางด้านการงาน

$$Z = 0.003 - 0.015(25) + 0.528(1) + 0.231(0) - 0.508(0) - 0.250(0) - 0.119(0) - 0.111(0) - 0.076(0) - 0.171(0) + 0.446(0) - 0.116(0) - 0.745(0) - 0.639(0) + 0.573(0) - 0.095(1) - 0.165(0) + 0.253(0) + 0.543(0) + 0.865(0) - 1.186(0) + 0.981(0) + 0.309(0) + 0.839(0) + 1.580(0) = 0.061$$

ดังนั้น $\text{Prob}(\text{การย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร}) = \frac{1}{1+e^{-0.061}} = 0.515$ ซึ่งมากกว่า 0.5 ดังนั้น

จึงสรุปได้ว่า ประชากรที่มีอายุ 25 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่ในจังหวัดกระบี่ ในครัวเรือนมีสมาชิกจำนวน 1 คน โดยเป็นหัวหน้าครัวเรือน และมีสาเหตุหลักที่ย้ายเข้าทางด้านการงาน มีโอกาสย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ หรือมีโอกาสย้ายสูงกว่าโอกาสไม่ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ และมีโอกาสย้ายถิ่นเป็น 1.062 เท่า (Odds Ratio) ของคนที่ไม่ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ ค่า $\text{Exp}(B)$ ในตารางที่ 3 คือ ค่า Odds Ratio ที่ใช้อธิบายได้ว่า เมื่ออายุ

ของประชากรเพิ่มขึ้น 1 ปี มีโอกาสที่จะย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ลดลง 0.985 เท่า เมื่อเทียบกับไม่ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ โอกาสที่จะเกิดการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาส กระบี่ ตรัง และพังงาเพิ่มขึ้น 1.773, 1.696, 1.562 และ 1.259 เท่า และของประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา ชุมพร พัทลุง ระนอง สตูล สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ยะลา และปัตตานีลดลง 0.926, 0.895, 0.891, 0.888, 0.843, 0.779, 0.601, 0.528 และ 0.475 เท่า เมื่อเทียบกับประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1 คน จะมีโอกาสที่จะย้ายถิ่น ลดลง 0.910 เท่า เมื่อเทียบกับการไม่ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ โอกาสที่จะเกิดการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรที่มีความเกี่ยวพันกับหัวหน้าครัวเรือนในด้านอื่น ๆ เป็นพ่อ/แม่/ญาติพี่น้อง และเป็นบุตรเพิ่มขึ้น 2.376, 1.721 และ 1.287 เท่า และของประชากรที่เป็นภรรยา หรือสามีกับหัวหน้าครัวเรือนลดลง 0.848 เท่า เมื่อเทียบกับประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน และโอกาสที่จะเกิดการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรที่มีสาเหตุหลักที่ย้ายเข้าเพราะกลับภูมิลำเนา ด้านครอบครัว ย้ายที่อยู่อาศัย และด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้น 2.668, 1.363, 2.314 และ 4.853 เท่า และของประชากรที่มีสาเหตุหลักที่ย้ายด้านการศึกษาลดลง 0.306 เท่า เมื่อเทียบกับประชากรที่มีสาเหตุหลักที่ย้ายด้านการงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาตัวอย่าง 1,258 คน เป็นผู้ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้หรือมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ภาคใต้ในช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 537 คน (ร้อยละ 42.7) ซึ่งเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่จากผลการวิเคราะห์ไคกำลังสองและการถดถอยลอจิสติก เพศเป็นตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saxena, & Mohamed (2019) ที่ว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการย้ายถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเพศไหนก็สามารถย้ายถิ่นได้ และอายุเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Potisarattana, & Tresirichod (2020) ที่ว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเพื่อเกษียณอายุ ในต่างประเทศของผู้สูงอายุชาวออสเตรเลีย โดยผู้ย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ในปี พ.ศ. 2564 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน ซึ่งก็สอดคล้องกับสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า โดยมากกว่า 50% มีสาเหตุมาจากด้านครอบครัว และด้านการงาน

จาก 14 จังหวัดภาคใต้ จังหวัดกระบี่มีการย้ายเข้าและ/หรือมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยภายในจังหวัดกระบี่มากที่สุด และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โดยร้อยละ 85.5 ของจำนวนผู้ย้ายถิ่นทั้งหมดมีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chathipa, & Chamaratana (2020) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นข้ามชาติของแรงงานเมียนมาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่ที่ย้ายถิ่นเข้ามาส่วนใหญ่จะมีสมาชิกในครัวเรือนที่เคยย้ายมาทำงานในประเทศไทยแล้ว นั่นคือ ประชากรส่วนใหญ่มักจะย้ายถิ่นมาในสถานที่ที่คุ้นเคย อีกทั้งตัวอย่างส่วนใหญ่มีสาเหตุด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับช่วงจังหวะเวลาที่มีการเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยที่ร้อยละ 57.0 ไม่มีรายได้ที่ได้รับต่อเดือน และร้อยละ 41.7 ไม่ประกอบอาชีพ ทำให้มีการย้ายถิ่นฐานกลับบ้านหรือภูมิลำเนา ซึ่งความเป็นไปได้ อีกทั้งระยะเวลาในการย้ายถิ่นที่ทางผู้วิจัยได้นิยามไว้ว่า จะเป็น ผู้ย้ายถิ่นที่ต่อเนื่องเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเป็นระยะเวลาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี (พ.ศ. 2564) ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาของการเกิดโรคระบาด COVID-19 ที่เริ่มมีการระบาดเข้าประเทศไทยเมื่อต้นปี พ.ศ. 2563

สรุป

จากวัตถุประสงค์ของงานวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร คือ อายุ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน เขตปกครอง ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน รายได้ที่ได้รับต่อเดือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร คือ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ เขตปกครอง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และภูมิลำเนา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากร และใช้ทำนายโอกาสการย้ายถิ่นเข้าพื้นที่ภาคใต้ของประชากรในประเทศไทย คือ อายุ จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน และสาเหตุหลักที่ย้ายเข้า

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำข้อค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้วางแผน ส่งเสริม และพัฒนาพื้นที่ให้ตอบสนองตามปัจจัยและเหตุผลการย้ายถิ่นของประชากร หรือประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ที่เอื้อต่อประชากรมากที่สุด เช่น จากผลการวิเคราะห์ ผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพ และไม่มีรายได้ เป็นต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจมีการแก้ปัญหาาร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างงาน การพัฒนาการเกษตร

ในพื้นที่ การเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข หรือแม้แต่การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มบริการและเผยแพร่ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติที่อนุเคราะห์ข้อมูลจากโครงการสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร ปี พ.ศ. 2564

References

- Chathipa, T., & Chamaratana, T. (2020). Influenced factors of transnational migration decision of Myanmar laborers in Khon Kaen. *Journal of Man and Society Faculty of Humanities and Social Sciences*, 6(1), 131-151. [in Thai].
- Hosmer, D.W., Hosmer, T., & Lemeshow, S. (1980). A goodness-of-fit tests for the multiple logistic regression model. *Communications in Statistics*, 10, 1043-1069.
<https://doi.org/10.1080/03610928008827941>
- Jampaklay, A., Korinek, K., & Entwisle, B. (2007). Residential clustering among Nang Rong Migrants in Urban Settings of Thailand. *Asian and Pacific Migration Journal*, 16(4), 485-510.
- Lee, E. S. (1966). A theory of migration. *Demography*, 3(1), 47-57.
- National Statistical Office. (2022). *The 2021 Migration Survey*. Retrieved September 14, 2022, from http://www.nso.go.th/sites/2014en/Survey/social/domographic/migration/2021/migration_64.pdf. [in Thai]
- Potisarattana, J., & Tresirichod, T. (2020). A study of migration factors influencing decisions for migration and living in Thailand among Australian seniors. *Journal of Southern Technology*, 13(1), 64-73. [in Thai].
- Rukumnuaykit, P., & Palakawong-na-ayudhya, S. (2018). *The 2016 Migration Situation Survey in Thailand* (Research Report). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Rukumnuaykit, P., & Palakawong-na-ayudhya, S. (2019). The diversity of migrant groups in Thailand: population and social perspectives. *Development Economic Review*, 13(2), 86-122. [in Thai].

- Saxena, K., & Mohamed, M. A. (2019). Statistical analysis of socio-economic determinants of internal migration in Somalia using logistic regression approach. *International Journal of Statistics and Applied Mathematics*, 4(3), 1-10.
- Vanichbancha, K. (2008). *Multivariate Data Analysis* (3rd Printing). Bangkok: Department of Statistics, Faculty of Commerce and Accountancy Chulalongkorn University. [in Thai]